

Oral hälsa, oral hygien, hjärtkärl- samt lungsjukdomar

Cornelia Carlstein, legitimerad tandhygienist

2023-11-15

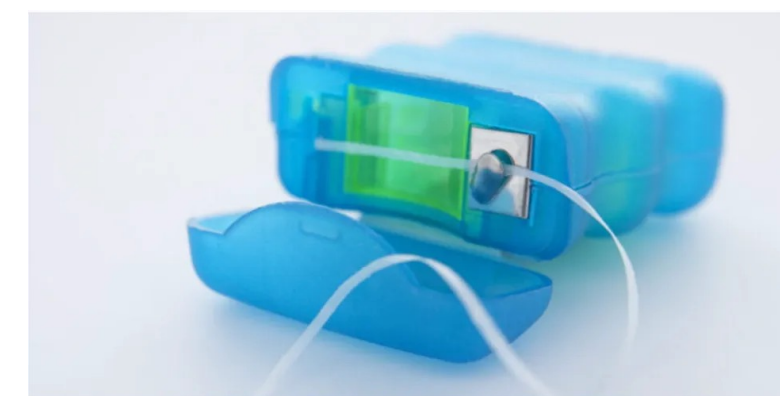
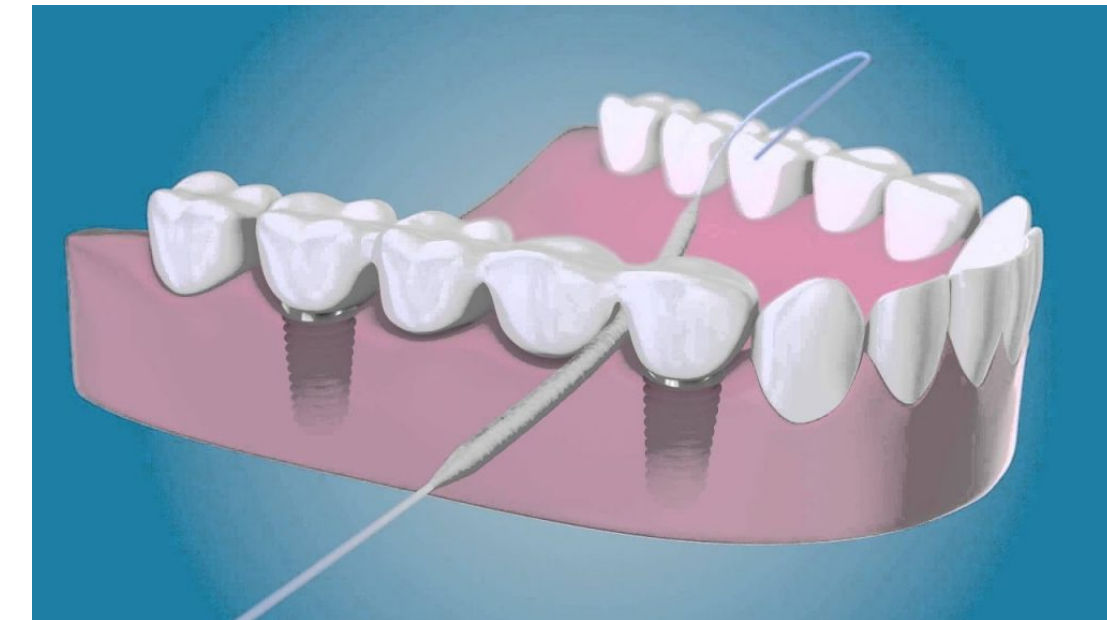
Tandläkargruppen Borås

Tandläkare, tandhygienister, tandsköterskor och receptionist

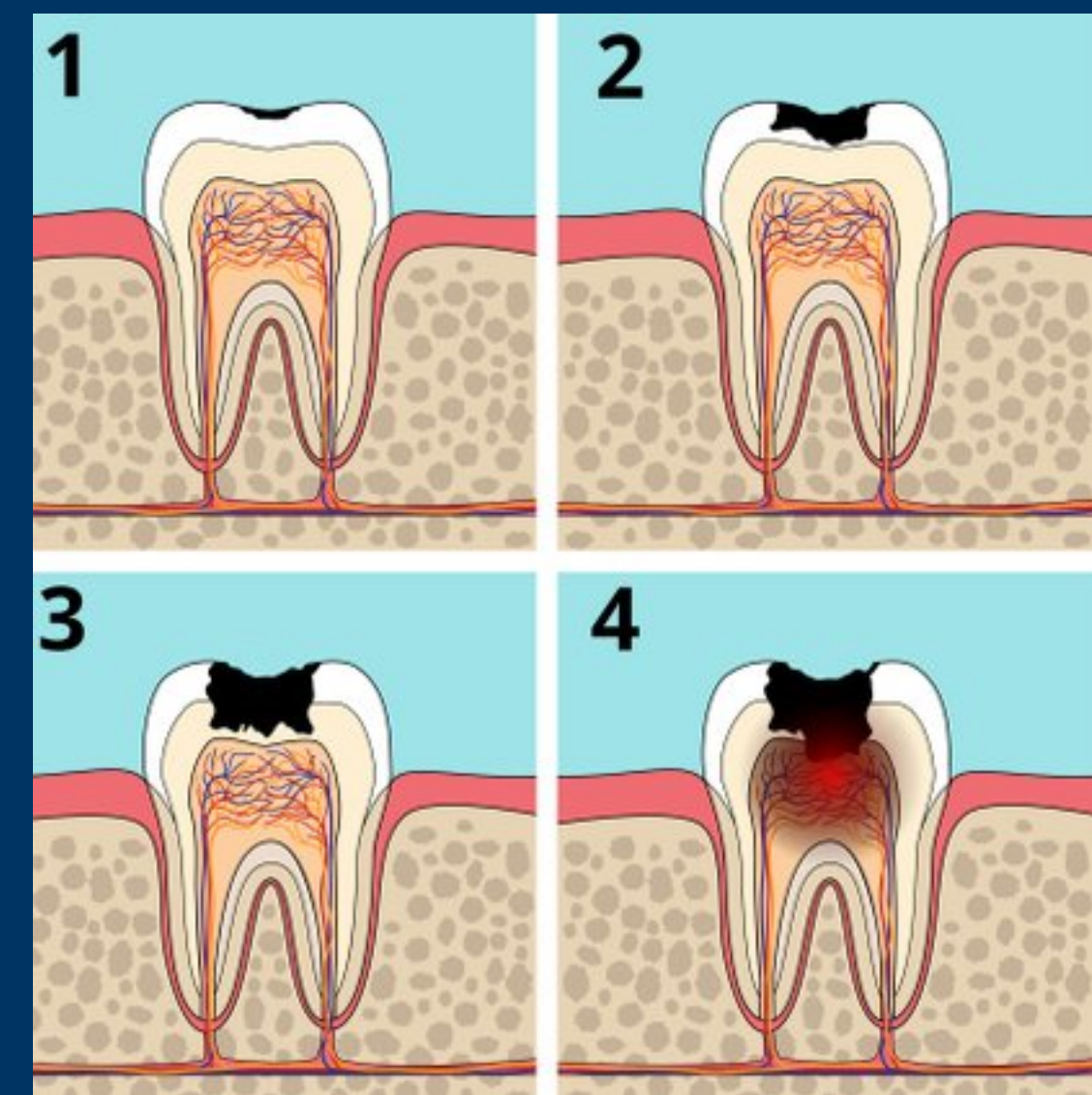
Oral hygien

- Borsta tänderna enligt Göteborgsmetoden
- Fluorid, tandkräm + munskölj
- Ej skölja med vatten efter tandborstning
- Mellanrumsrengöring

Karies - världens vanligaste icke-smittsamma sjukdom

- Multifaktoriell sjukdom
- Kost, socker, frekvens
- Fluorid
- Oral hygien
- Läkemedel
- Socioekonomi
- Tandvärk, rotfyllningar
- Behandling: fluorid, laga tänder, kronor osv

Parodontit - världens 6:e vanligaste icke-smittsamma sjukdom

- Bakteriebeläggningar som ej tas bort
- Obalans bland bakterier i munnen vilket leder till inflammation
- Blöder vid tandborstning/rengöring mellan tänderna
- Tandköttsfickor/fickor
- Plack och tandsten
- Debuterar vanligtvis runt 40 års ålder
- Behandling: ta bort mjuka och hårda beläggningar

Hjärtkärl-, lungsjukdomar och hur det påverkar den orala hälsan

- Livsstil, kariesrisk
- Samband framförallt med parodontit (tandlossning)
- Det är vanligare med hjärt-kärlsjukdomar bland människor som har parodontit
- Samband med kärlförfettning, fler djupa tandköttsfickor
- Första hjärtinfarkt, ökad förekomst av parodontit
- Bakterier i blodomloppet
- Mindre inflammation i kroppen = bättre funktion för kärlen
- Bakterieminimerande behandling = färre akuta försämringar i KOL

Tobak och alkohol

Livsstil

- Ökad risk för oral cancer, prevalens 1,6% (läpp, munhåla, svalg)
- Rökning och parodontit
- Missfärgningar
- Vikten av screening
- Var uppmärksam på sår som inte läker, förändringar som kommer hastigt

Antikoagulantia och trombocyttaggregationshämmande läkemedel

- Rekommenderas ej att sättas ut då det kan äventyra patientens hälsa vilket kan leda till ökad risk för allvarlig blodpropp
- Undantag när patienten tar flera av dessa läkemedel i kombination men då är det hjärtläkaren som bestämmer
- Ordentlig anamnes, ta med INR-värde
- Cyklokapron

Clpidogrel, Waran/Warfarin, Trombyl, Eliquis, Xarelto, Pradaxa, Lixiana, Brilique osv

Antibiotikaprofylax och klaffoperation

- Behandlande hjärtläkaren som är ansvarig för att informera patient och tandvårdspersonal om patienten behöver antibiotikaprofylax
- Desto mindre inflammation i kroppen desto bättre

Muntorrhet

- Saliven behövs för att du ska kunna tugga och svälja som du ska
- Saliven skyddar mot karies
- Läkemedel är den vanligaste orsaken till muntorrhet, vilosaliv/stimulerad saliv
- Läkemedel mot högt blodtryck, antidepressiva, astma, allergier, fler än tre läkemedel i kombination
- Smak och tuggning, Xerodent, XyliMelts, div tuggummin/sprayer/geler
- Fluoridskölj

Tandvårdsstöd

Allmänt tandvårdsbidrag (ATB), särskilt tandvårdsbidrag (STB),
N-tandvård, F-tandvård, referenspris och högkostnadsskydd

Särskilt tandvårdsstöd, STB

Används till förebyggande tandvård, 600 kr per halvår

- **Muntorrhet på grund av långvarig läkemedelsbehandling**
- Muntorrhet på grund av strålbehandling i öron-, näs-, mun- eller halsregionen
- Sjögrens syndrom
- **Kronisk obstruktiv lungsjukdom och har ordinerats syrgas eller näringsdryck**
- Cystisk fibros
- Ulcerös colit
- Crohns sjukdom
- Tarmsvikt
- Frätskador på tänderna och anorexia nervosa, bulimia nervosa eller gastroesofageal reflux sjukdom
- Svårinställd diabetes
- Genomgår dialysbehandling
- Är immunosupprimerad på grund av läkemedelsbehandling
- Genomgått en organtransplantation

Nödvändig tandvård, N-tandvård får de som...

1. Bor i särskilt boende med dagligt behov av stöd och hjälp med personlig vård/omvårdnad
2. Bor i eget boende med dagligt behov av stöd och hjälp med personlig vård och som vårdas av hemtjänst och/eller hemsjukvård
3. Har beslut om insatser enligt LSS, samt har pågående insats
4. Har kroniska (eventuellt långvariga) psykiska eller fysiska funktionsnedsättningar

- Om demensdiagnos finns ska N-tandvårdsintyg utfärdas
- Estetisk behandling, fastprotetik ingår ej, går att bekosta själv
- Utfärdas ej av tandvårdspersonal
- Prata med biståndshandläggare, läkare, medicinskt ansvarig ssk

Betalning enligt hälso- och sjukvårdstaxan, frikort vid 1 200 kr

F-tandvård

Betalning enligt hälso- och sjukvårdstaxa

- F1, Svår psykisk funktionsnedsättning
- F2, Parkinsons sjukdom
- F3, MS – Multipel Skleros
- F4, CP – Cerebral Pares
- F5, RA – Reumatoid Artrit
- F6, SLE – Systemisk Lupus Erythematosus
- F7, Sklerodermi
- F8, ALS, Amyotrofisk Lateral Skleros
- F9, Orofacial funktionsnedsättning
- **F10, Stroke, symtom som kvarstår efter sex månader**
- F11 Sällsynta diagnoser med eller utan orala symtom

Referenspris och högkostnadsskydd

- Staten sätter referenspriserna
- Fri prissättning
- 3 000 kr, 50% av referenspriset
- 15 000 kr, 85% av referenspriset

Avslutningsvis...

- Basprofylax
- Regelbundna besök i tandvården
- Tandläkargruppen tar emot nya patienter

